

Disputatio medica inauguralis de ictero

<https://hdl.handle.net/1874/345214>

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE
ICTERO,

QUAM
AUSPICE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Magnifici D. Rectoris,
M. JOHANNIS LEUSDEN,

Philosophiæ Doctoris, & Linguae Sanctæ in Illustri
Academiâ Ultrajectinâ Professoris Ordinarii,

UT ET
*Amplissimi Senatus Academici Consensu, & Nobilissime
Facultatis MEDICÆ Decreto,*
PRO GRADU DOCTORATUS,
Summisque in MEDICINA Honoribus, Prærogativis &
Privilegiis, legitimè consequendis,
Eruditorum examini subicit

GERARDUS AERTSEN, NOVIOMAGENSIS.
Ad diem 26. MAJI, horâ locoque solitis.

TRAJECTI ad RHENUM,
Ex Officinâ FRANCISCI HALMA, Academiæ
Typographi, clō lbc xciii.

*Integritate morum conspicuis Viris, nobilissimis,
gravissimis, cognatis plurimum Honorandis.*

D. PETRO JORDANO,
J. U. D. & urbis Noviomagensis, &
ejusdem jurisdictionis quæstori.

D. HENDRICO LEYDECKER.
J. U. D. & Noviomagensis, civitatis
Senatori.

D. JACOBO LEEUWENS,
J. U. D. tetarchus Noviomagensis quon-
dam secretando.

D. JOHANNI SMETIO, V. D.
Ministro in Ecclesia Noviomagensi.

D. IGNATIO a WICHEM, J. U. D.

D. ÆGIDIO ab ELSEN,
Med. Doctori.

*Hanc disputationem inauguralem,
inscribit & consecrat*

GERARDUS AERTSEN,
Auct. & Resp.

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE
ICTERO.
THESIS I.

Quoniam in rerum natura, nihil præstantius sanitate excogitari potest, omnium id circo viventium hoc se cæleste donum: præ omnibus mundanis maximi facere interest quam propriis suis viribus, hunc inæstimabilem Thesaurum, conservare atque tueri, vix ulli mortalium, nisi divino instinctu possibile est quod veram semperque bene vivendi industriam sibi observare possit, quam si multi haberent, quanta mala corpori humano nocitura prævenirent. Quantosque morbos evitarent, quibus jam plurimi excessum committendo in expectato succumbunt.

I I.

Bona constitutio corporis humani, consistit in e quali
A 2 &

& valida partium fluidarum, solidarumque hermonia; quæ ubi datur interne sese omnia bene habere indicat e contrario, illarum prædictarum mala constitutio, consistit in illegitima succorum mixtione, diversas pro varietate partium, obstructions producentium, quæ obstructions sanguini atque succis impedimento sunt, quo minus per omnia vasa & arterias, arteriolasque circulare possunt, & tales producant affectus, ratione minoris vel majoris, malæmixtionis succorum.

I I I.

Machinamentum corporis humani merito organicum appellandum est, cui data minima obstructione interne, illico influxus illac Spirituum Animalium fulminis instar continuo per omnia ruentium sufflaminatur; data jam obstructione, a sanguine Lento & Crasso vel perturbata succorum mixtione variis tum morbis acutis vel chronicis afficimur, qui & non minus fato, scilicet causa externa nobis accedere possunt; differentiam esse inter morbos acutos vel chronicos hic dicere animus mihi non est, quia illa medicinæ operam dantibus, fatis nota est.

I V.

Icterus, hac in mea thesi tractaturus, morbum dico esse chronicum. Obstructions modo in vasculis sanguiferis, vel lymphaticis modo viscositate tenaci sanguinis tam lenti & crassi ortæ raro de obstructentibus medicamentis cito cedant, sed multum interdum temporis desiderant, antequam tolli possint, nisi hæ aliquando perturbata succorum mixtione fuerint productæ, quam differentiam. Tradere hic supersedeo, cum Medici, ex professo Icterus tractantes, hoc egerint.

INAUGURALIS.

V.

Icterus est color flavus totius Corporis à bilis in cutem universam involontaria effusione proveniens. Effigitur symthoma qualitatis mutatae, propter obstructos meatus ductus cholodochici, impediens bilem non more solito secerni posse: Cogitur idcirco copiam suam regerere, & in totam massam sanguineam effundere, imo usque ad extremitates minimarum arteriolarum. Ut ex colore per totum corpus despero, & flavedine oculorum intueri licet, ex quibus phaenomenis praesentia hujus morbi facile judicanda est.

VI.

Ictero laboranti plerumque in dextro hypochondrio dolor gravitativus est, propter interdum tunciore vel hepatis scirrhotatem; Ab iisdem causis plura symptomata oriuntur.

VII.

Hunc affectum quoque habentibus ordinario alvus astricta est, propter obstructions ductuum biliariorum in intestinum duodenum desinentium, namque tunc bilis exonerari & cum faecibus ibi miseri non potest; quas aliter stimulare solebat, hinc alvus astricta est. si quid autem faecum excernatur, id propter defectum bilis faeces naturaliter flavo colore tingentis albidum est.

VIII.

Urinam flavam crassamque reddunt quia illae particulae à sanguine separatae & urinam constituentes, nimis crassae & flavae sunt, & eo difficilius per ureteres ad vesicam

cam transferri possunt, ex defectu illarum particularam, activarum de novo in vésica aliter fermentationem facientium, nullo modo ad debitam suam concoctionem pervenire possunt.

I X.

Bilis modo per totam massam sanguineam dispersa non definit suo colore totum tingere corpus, sed omnem fære sanguinem atque succos inquinat, quominus illæ particulæ, per insensibilem transpirationem, ab aliis separari possint. Quod planè à tardiore circulatione & languidiore pulsu patet, quod præcipue, hunc se attendere Ictericum curantium medicorum est.

X.

Illatis aliquibus particulis flavis oculum versus humorem Crisfallinum, sua ilico radiatione destitutum videmus, & perverso visu omnia oculis flava apparent.

X I.

Aliquibus tam prædicti affectus phænomenis recitatis, Ictero laborantes multa symptomata comitari dicam: Quorum primo grege, melancholia principalissima est nam spiritus animales, a tali crasso & lento sanguine secreti pauci sunt & rectis lineis ad nervos musculosque movendos ratione sufflaminatæ secretionis transpirare per omnes partes nequeunt, nam qualis sanguificatio datur, tales spiritus secernuntur & ratione succorum dispositionis tales functiones in corpore peraguntur.

X I I.

Origine enarrati jeteri tam breviter pro mea opinione
dæmon-

demonstrata, existimo consultum proponere, ea medicamina, quibus exhibitis, hunc morbum puto curandum fore; attenuantia, & sudores moventia utilia cogito, nec non decoctum ex similibus compositum. Hanc meam thesin majori diversitate formularum pro hoc affectu curando, complere facile a me fieri potuisset. Sed quoniam plurimam partem, adolescentiæ meæ, in arte pharmaceutica me exercui, idcirco aliorum plerumque super bire nolui, quia tanta pro ictero utenda excogitari possunt quorum in minimis quandoque latet vis maxima rebus; progrediar dicendo omnium ægrotantium interesse sibi medicum tempestive urgente necessitate expertum procurare, cujus industriæ sese animose tradant, nam quanto dolentium, major erga medicum opinio est, tanto meliorem pharmaca, effectum producere valent, quod si forte contingeret ut animi pathematibus, ægrotantis vires, vel ipso morbo labassere viderentur, hæc statim sagacis medici minimi hæc esse facienda, consolatione recuperantur; quod omnium est medicorum, hoc faciendo, succumbentibus solatium afferre, ut spiritus animales quanquam debiles in functionibus faciendis, tamen illac sublevantur: sed e contrario quorundam M. D. C. quamvis incaute mos est, statim ægrotorum, calamitatem magis magisque gravare, & tantam facere difficultatem quasi illis morbis correptis nullum medicamen, ad restaurandas vires inveniri posset, qua malâ prædictione sic afflicti & anteriorem iterum sanitatem anhelantes suo desiderio reconvalescendi destituuntur, hinc graviores, quam antea fuere morbi, vel obstructions fiunt; & in gravissimis tamen morbis, minime animus demittendus est, & quod si lætalia apparerent ex quibus astantium alicui, ægrotum judicare liceret brevi expiraturum, non semper tamen alicujus prognosi de eventu incerto adhibenda fides est (dum spiramus speramus; an ne multos videamus in agone mortis fuisse versatos, tamen reconvalescere.) Quod ad methodum ægrotorum vivendi spectat,

spectat, illorumque moderamen, omnibus consulerem;
 ut stomachus iterum restauretur, & illa fermenta mo-
 do diminuta, concoctioni aliter inservientia sese paula-
 tim recolligant. Hoc alacri animo pro viribus faciendo,
 facile in priorem sanitatem, invalidi reduci possunt,
 quæ hoc & alio incommodo laborantibus optando fi-
 niam numen faustum illorum curationi semper vale ap-
 precans.

FINIS.

